

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a Rezátorok címzendők.

Hirdetések:
 és nyilv. közlemények a kiadóhivatal mérésektől árjegyzék szerint számít.

Pályaválasztás.

(A szülők figyelmébe.)

Alig két hét választ el bennünket attól, hogy megnyiljanak a tudomány csarnokai, befogadva a tanulni vágyó ifjúságot. Sok szülő van kétségben az iránt, mit kezdjen el gyermekeivel, hogy azok mint felnőtt emberek rendeltetésöknek megfeleljenek, hogy kenyerüket megkeresve, egyszerűen el legyenek látva azon szellemi ismeretekkel, hogy állásukhoz mért műveltséggel is birjanak.

Általánosan elismert tény, hogy hazánk földmives nép, mely szükségleteit az édes anyaföldből akarja megszerezni, és e földet nagy örömmel munkálja a legjobb tudása és tapasztalata szerint. Tagadhatlan azonban az is, hogy nem jól van így. És pedig több okból. A fő ok az, hogy a nép legnagyobb része épen a földművelésre adja magát úgy, hogy a más kenyérkereseti ágakat egészen elhanyagolja; így pl. az iparúzéssel csak annyiban foglalkoznak, amennyiben ez a házi szükségleteket is alig földözi. A második ok, ami a földművelést jelen alakja ellen szól, az, hogy a nép a földművelést szakismeret nélkül végzi. A gazda mivel a földet úgy, ahogy az apjától tanulta, az pedig úgy művelte, ahogy az ő apjánál tapasztalta. A tapasztalat nagy mester és hasznos eszköz is, de megöli a haladás szellemét, mely szellem kell, hogy uralkodjék mindenütt.

A harmadik fő ok az, hogy a földmives fiát már legzsebében korában viszi el az iskolát az ékeszárvához, anélkül, hogy valamelyes ismeretet szerzett volna az írás, olvasás és számolás alapelemein kívül, mely ismereteket azután hamarosan el is felejtí és megtörténik, hogy mint vagyons gazda, fogalma sincs arról, melyek az ő kötelességei és jogai önmaga, családja, városa és hazája iránt. Tapasztaltam, hogy jómódu gazdák, kik vagyonuk nagysága szerint tényezőkhöz lehetnek volna a társas életben és a város ügyeivel is, tudatlanságuk folytán élettelen eszközök lettek. Kikkel tréfából a legbádatartó határozatokat hozatták. — Exempla trahunt.

A második és harmadik ok késztesen bennünket arra, hogy minél előbb állítsunk földmives szakiskolát, melyben a növendékek ne csak a földmiveseket érdeklő szakismeretekkel, hanem profán dolgokkal is ismerkedjenek meg, hogy állásukhoz illő műveltségük mellett meglegyen bennük a szellem az újítások átvételére és így a föld jobb értékesítésére.

A felhozott első ok az, mely az iparos pályát ajánlja leginkább ifjainknak. Nem akarunk közmondásokkal ér-

velni az iparos pálya mellett, hanem tényekkel. Mi tette Belgiumot, Angliát és Németországot és más államokat nagygyá? Nem más, mint az ipar, még pedig a művelt iparosok által izlés-sel üzött ipar, melynek termékei oly nagyon keresettek mint beviteli cikkek nálunk is, annyira, hogy ma már igen kellemetlenné váltak.

A külföldi versenyt le kell győzni. De mivel? Azzal, mivel ők bennünket meghódítottak, ugyanis művelt iparosokkal és izléses munkával. De műveltséget elérni és izlést fejleszteni nem lehet ott, ahol a gyermekeket 10 éves korukban inasoknak adják, anélkül, hogy a 4 elemi osztályt elvégezték volna, vagy ha igen, akkor is csak így-úgy, jól-rosszul.

Ne sajnáljunk gyermekeinktől az elemi oktatás után még 2—3 évi tanulást. Igaz, erre alkalmas polgári fiúiskolánk nincs, de a gimnázium is megteszi a jó szolgálatot és az elsajátított latin ismeretek nincsenek hátrányukra. Elég ideje van a gyermeknek 13 éves korában kezdeni az inasokdást, mert így is 16 éves korában segéd és 21 éves korában — mire sorozzák — eléggé gyakorlott, hogy el ne feledje amit tanult. A kereskedői pálya sem megvetendő, ha elégséges elméleti szakismeretek előzik meg a gyakorlati pályát.

A legkényesebb kérdés jelenleg, a tudományos pályára való készülésről szólan. Városunkban a gimnázium növendékeinek száma igen fől fog szaporodni. Oka ennek két fontos dolog. Az első: a görög nyelv eltörlése, mely nyelv ifjainknak nagy akadályára szolgált. A második a gimnázium teljessé tétele. Az első és második oknak meg vannak jó és rossz oldalai. A görög nyelv eltörlése könnyíti a tanulást a gimnáziumban, miért is nagyobb számmal fognak igyekezni a növendékek a gimnázialis tanulmányokra.

Az életbelépő VII. és VIII. osztály is serkentőleg hat a szegényebb néposztály iskolalátogatására. És mi lesz az eredmény? Az, hogy aránylag túlságosan sok növendék lesz, kik, ha el is végézik a gimnáziumot, még mindig nem lesz pályájuk, melyen boldogulhatnak és a szellemi proletárok nagy tömegét fogják szaporítani, mely tömeg Szentesen már ma is igen tekintélyes. Soha sem voltunk ellenségei annak, hogy az igazán tehetséges emberek a tudományos pályát válasszák, tekintet nélkül arra, vajjon van-e szülőiknek elég vagyonuk az iskoláztatásra, de aggodunk ifjainkért, ha nem tehetségük ösztökélésének, hanem a cseké-

lyebb tananyag és a könnyű iskoláztatás előnyeinek áldozva, lépnek a tudományos pályára.

Óva intjük a szülőket ama közveszélyes bajtól, melynek neve akár fölműveltség, akár szellemi proletárizmus, mert az nincs hasznára a társaságnak, ha a III., IV. gymn. elhagyása után ifjaink ügyvédi és más irodákban rágják a pennát ideig-óráig és éppen oly semmik, mint lennének akkor, ha mitsem tanultak volna.

Sokkal többre becsüljük azokat, kik gyermekeiket művelt iparosokká, földmivesekké, kereskedőkké képeztetik, vagy őket a középpariskolába és ehhez hasonló intézetekbe adják, hol kenyerüket megkeresik és valamivé, tisztességes valamivé lesznek, kik örömeire válnak mindenkinek. A tudományos pálya fölülte tövises. A nagyon kvalifikáltaknak is bajos boldogulni, hát még azoknak, kik a könnyű és olcsó tanulásokból léptek csak ily pályára. Azért is óva intjük a szülőket most, a pályaválasztás idején, ne hamarkodják el a választást, gondoljanak és cselekedjenek úgy, hogy senkinek se legyen oka a választást megbánni.

Sener.

A marhalevelek kiadására nézve

— egy fölmerült esetről kifolyólag — a rőkapitányság intézkedett, hogy e tekintetben már előbb meghozott határozata a legszigorúbban betartassék.

Ez intézkedés szerint:

1. a marhalevél közökirat lévén, — a saját nevelési állatról marhalevelet kívánó tartozik a marhalevél kiállításán személyesen jelentkezni, ezenfelül személyazonosságát és a sajátnevelésének állított tulajdonjogát a rőkapitányság előtt ismeretes és irni tudó két (2) tanúval igazolni;

2. ha a nevelő gazda vagy a tanúk ismeretlenek, tartoznak személyazonosságukat saját nevükre kiállított és lakásukat kintutató adókönyvvel igazolni;

3. a régi marhalevelet megújítani kívánó, vagy a tulajdonjogot bármilyen módon (eladás, ajándékozás, bérletmenybeadás, csere, stb.) másra átruházó fél is tartozik személyesen megjelenni. Megbízottak, — férj a nő helyett, szülők a gyermekek helyett, avagy viszont: nő a férj-, és gyermek szülő helyett, el nem fogadtnak.

Szükséges tehát, hogy a nevelő gazda adókönyvét mindenkor magával vigye és (2) tanúval jelenjen meg;

4. a tulajdonjog átruházása mindig ott eszközölendő, a hol az átruházás történt.

Nem Szentesen történt átruházás folytán a tulajdonjog átruházása a marhalevélre rávezettetni és annak alapján a tu-

lajdonos részére új marhalevel kiszolgáltani *semmi körülmények között sem fog.*

Sietünk e fontos és minden jószágtartó részéről tudni szükséges intézkedést lapunk olvasóival közölni.

Városi alakuló közgyűlés.

(1890. aug. 13-án.)

Alig negyedórát tartott csupán, de azért tagadhatatlanul nagy jelentőségű volt a mai városi közgyűlés, mert hiszen az új képviselőtestület ezáltal alakult meg és ez lesz hivatva a város ügyvezetésének a közei jövőben évenként irányít szabni, ennek működésétől várjuk el városunk előhaladását sok, eddig merőben elhanyagolt téren: az ipar, gazdaság és kereskedelem terén is.

A cserészek fölött, alacsony termék részben új alakok töltötték meg: az új városatyák, kiket a közbizalom emelt e tisztességes rangra. Vajha soha ne legyen oka e népbizalomnak megbánni választását és válnék a fölfrisülés e város áldásává, épp úgy, mint ahogy a vérátömlesztés új erőt ad a beteg testnek.

A közgyűlés lefolyását a következőkben adjuk.

Elnök: *Stammer* Sándor alispán

Jegyző: *Dr. Fülö* Tihamér főjegyző.

Elők. *Stammer* Sándor pont 10 óra körül délelőtt megnyitván a gyűlést, üdvözlő a szép számban begyűlt tagokat és kifejezi az okot: miért halasztotta ez ideig a városi képviselőtestület alakulási közgyűlésének egybehívását.

Ez az ok ismeretes.

A város új statutumot alkotott, mely a felsőbb jóváhagyást még nélkülözte. S mint hogy e statutum az egyes hivatalokra nézve módosításokat tartalmaz, nehogy ebből komplikációk, kellemetlenségek támadjanak, vélte szükségesnek, az új szervezet életbeléptéig, az alakulást elodáznia.

Ugye a vármegye törvényhatósága a szervezeti szabálytervezetet némi módosítások eszközözése végett visszautasította a városos s így — amennyiben a módosítások eszközözése is a városi közgyűlés feladata leendő, de Szentes város adminisztrációs érdekei sem tűrik tovább az ideiglenességi állapotot, az alakuló gyűlés egybe hívását elnök tovább nem halaszthatja s a mai napra a közgyűlést kintzván, az alakulást ezenel megejtetni kéri.

Dr. Fülö Tihamér főjegyző ezután felolvassa a képviselők névjegyzékét. Sorban előbb a viriliseket, majd a hennmaradtakat, végül az újonnan megválasztottakat. Mint hogy e névsor ellen semmi felszólalás nem történt, elnök a városi képviselőtestület ezenel megakadálnak mondja ki és ezzel azon jó kívánságot, vajha az új képviselőtestület mindenben és mindenkor csak a város felvirágzásán munkálja, a közgyűlést bezárja.

A jelen voltak erre, az elnököt lelkesen megjeleneztek és a nevezetes alakuló közgyűlést véget ért.

Üjdonságok.

Szentes, 1890. augusztus 14.

— **Személyi hír.** *Zsilinszky* Mihály főispán a f. hó 15 én érkezik haza furdokészébe, hogy hivatalos működését megkezdje.

— **Új pénzügyigazgató.** Jelentették, hogy a szegedi kir. pénzügyigazgató vezetőjét, *Fináczy* Gyulát a budapesti pénzügyigazgató nyugatiombá vonult főnöke, *Czolner* László helyébe fogják legközelebb pénzügyigazgatóknak kinevezni. Ez a kinevezés, mint biztos torráshó árszándék, már csak napok kérdése, s legkésőbb *augusztus hó végéig megtörténik.* A pénzügyminiszter már rég kiszemelte erre a prouuszított helyre *Fináczy* Gyulát s kinevezetése annyira bizonyos dolog, hogy pl. a minap Szegeden járt *Vörös* min. osztálytanácsos már

gratulált is a pénzügyigazgatóknak új állásához. *Fináczy* utódjával a lapok eddig *Szigeti* emlegették. Ez a kombináció azonban alaptalan, mert *Szigeti* be lett osztva a pénzügyminisztériumba s nincs is száduka onnan pénzügyigazgatóknak kijönni. Eddigi megállapodások szerint az új szegedi pénzügyigazgató *Bárczy* lenne, a temesvári kir. pénzügyigazgató *Bárczy* vezetője.

— **Népszámlálás.** A kereskedelemügyi miniszter 2794. éln. szám alatt rendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, a népszámlálásról szóló 1890. évi IX. t. cikk végrehajtása iránt. — E rendeletben, utalva arra, hogy a népszámlálás ügy közigazgatási mint kulturális tekintetben mily nagy fontosságú művelet a nemzet életében, — fölhívja a törvényhatóságok közönségét, hogy a munkálataiból reájuk eső részeket hazafias kötelességérzettel leendő megoldására törekedjenek, a mi annál könnyebb lesz, mert a megejtendő népszámlálás ugyanazon rendeletben fog eszközöztetni, mely a rendezés az ő egyszerűségében, már az 1880 ik évtől is jónak bizonyult. Hogy miben áll ezen rendszer, azt a legközelebbi alkalommal fogjuk olvasó közönségünkkel részletesen ismertetni s most csak azon körülményt kívánjuk még kiemelni, amit a miniszter is hangsúlyoz rendeletében: hogy a népszámlálás sikerét az az iránti bizalom teheti bizonyossá, a mely bizalomnak mentnek kell lenni minden olyan rosszakarattól balvéleménytől, mintha a népszámlálás újabb terhek kiszabása vagy akár adó felemelése céljából eszközöztetnék. — Mi azt hisszük, hogy a mi nézőkkel sokkal tisztábban lát mintsem hogy ilyen véleményt táplálva, avagy olyan bűntudókat támasztani akaróknak hitelt adna.

— **Iskolaszéki dolgok.** A szentesvárosi iskolaszék, kiegészítve az új rabbival, ki ez alkalommal foglalta el e téren megillető hivatalos állását, a f. hó 11-én délelőtt tartott ülésében ejtette meg a f. hó 10 én lejáró pályázat alapján, a polgári leányiskolához szükséges új tanerők választását. Két tanítónő lett választva és ezzel e nagy hivatású tanítónőzetünknek 4 osztályúvá történő kiegészítése is betervezett tényre vált. A meghirdetett két tanszékre összesen 10 pályázó adta be kellő határidőre a folyamodványát és pedig: a természetudományi és mennyiségügyi szakra 3; a nyelv- és történettudományi szakra 7. A pályázók voltak: *Thán* Irma, *Gonda* Juliska, *Török* Vilma az előbbi; *Dévény* Irma, *Greskovics* Eleonóra, *Városi* Malvin, *Bock* Julianna, *Palásthy* Júlia, *Horváth* Margit és *Hacsó* Janka, ki oklevéllel sem rendelkezik az utóbbi tanszékre. A pályázat különben, ami a tanerők képzettségét illeti, teljesen kielégítő volt és az iskolaszék nem állott azon alternatíva előtt, hogy csak kényszerűségből kelljen választania, sőt ellenkezőleg: a kitűnő képzettségű pályázók közt volt nehéz a választás, mely végre *Gonda* Juliska és *Greskovics* Eleonóra győzelmével végződött. A közönség megnyugvással veheti e választást tudomásul, mert a megválasztottak mindenike kitűnő tanerő, akikkel — hisszük — a polgári leányiskola szelieni színvonala kétségtelenül emelkedik.

— **Táncvigalom Csongrádon.** Nagy-Boldog-Asszony napját, mint minden évben, ez idén is táncvigalommal ünneplik meg Csongrádon a f. hó 15 én. E csongrádi éves bűvészbálok sokkal jobban hírnévben vannak a mulató közönség előtt, sem hogy még külön kelljen rá felhívni a figyelmet, főleg miután úgy tudjuk, hogy a vizalom rendezése különben is serénykedik a kedvező sikerrel és városunkból is többen készülnek átrándulni Csongrádra a kedélyesnek ígérkező mulatságra.

— **Közigazgatási vizsgálat.** A belügyminiszter által eirendelt községi vizsgálat

Mindszenten a múlt héten ejtett meg a járási főszolgabíró: *Vidovich* Antal által. E vizsgálatnál a községi képviselő-testület ki-küldöttéiként *Korom* Gáspár, *Lantos* Lajos és *Pop* Mihály községi képviselők voltak jelen s értesülésük szerint, a községi adminisztrációt a legnagyobb rendben találták.

— **A földi-révi vasút.** Csongrád város képviselőtestülete fölterjesztéssel élt a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt: utasítaná a szab. osztrák-magyar államvasúttársulatot, a csongrádi szárnyvonalonak a tisztai földi révig való kiépítésére. E fölterjesztésre a belügyminiszteri leirat már leérkezett Csongrádra s a kereskedelmi miniszter, bár teljesen méltányolja a község által, felterjesztésében felhozott indokokat, — amennyiben a nevezett vasúttársulat azonban csak jogot nyert, de kötelezettséget nem vállalt e kiépítés iránt: ennél fogva a miniszternek semmi törvényes eszköz sem áll rendelkezésére, hogy a társulatot a nevezett vonal kiépítésére szorítsa. — Így természetesen, hogy a csongrádiak kívánságának teljesítése olyan bizonytalan távba váz, hogy szinte azt mondhatnók: soha sem érkeik el azt az időt, mikor a földi vasút nekik fitymál.

— **Véglegesített tanár.** *Molnár* Gyulát, kit az 1889-90. tanévre, ideiglenes minőségben választottak meg gimnáziumunkhoz a rajzoló geometria és szabadkézi rajz tanszékére, a f. hó 9 én tartott ülésében a gimnáziumi bizottság végleg megerősítette tanári állásában.

— **Megalakult jury.** A kandidáló bizottság a munkakiállításához első sorban oly helybeliek mesterek névsorát állította össze a különböző iparágakból, akik — a kiállításban részt vevő segédek nem létében — érdekeik nincsenek. Ezeket kivül *Balazsovits* Norbert előnöke alatt, az érteimiségre és gazdaságtalra tekintettel, beválasztották a bíráló bizottságba: *Dr. Mátéffy* Ferenc, *Szathmári* Ede, *Zsó* János, *Zsoldos* Ferenc, *Nagy* Imre, *Sima* Ferenc, *Szánthó* Lajos, *Bántaly* Lajos, ifj. *Vecseri* Ferenc, *Báint* János, *Héjja* Lajos.

— **Egyleti hír.** A csongrádmezei gazdasági egyesület újonnan választott titkára: *Gyárfás* Dező városunkba költözésével az egyesület életében, előrelátólag új korcsak nyílik: a munka és tevékenység korszakai. Az új titkár ambícióval fog nehéz feladathoz s akik vármegyénk gazdasági állapotának feivirágzását szívóknak hordják, bizonyára egész odaadással fogják őt e téren támogatni, hogy feladatát megkönnyítsék és gazdaságunkat az olajított feivirágzáshoz segítsék.

— **A szomszéd mulat.** Hódmezővásár helyi szomszédaink városi tisztviselőtestülete aranzuszt szép napokat élt. Most illi meg polgármestere és főképítánya 25 éves hivatali jubileumát s meg e sem csendű e mulatság utolsó tisztségének pohárszengése, ime ugyanez a tisztviselői kar már népünnepet rendez a f. hó 24-én a népkertben, a tisztai nyugdíjalap javára. Hát bizony szép és dicseretes dolog az, ha a hivatalnokai kar mindenkép és így társadalmi téren is megálja a helyét s mint ilyen, mindent megtesz a társasélet bensőbbé tételére. Kár, hogy a szomszédok jó példája nem járványos kör s mint ilyen nem harapódik át hozzánk is, mert bizony nálunk is elkelve ám egy ilyen. társadalmi téren is mozgékony tisztviselői kar.

— **Új orvos a megyében.** *Dr. Popper* Miksa volt fővárosi Rókusokórházi orvos gyakornok, mint értesültünk, vármegyénkben, Mindszenten telepedett le és ott az orvosi gyakorlatot megkezdte. Mindszent oly rég nélkülözött már egy modern képzettségű orvos hiányát, hogy e letelepüléshez csak gratulálhatunk.

— **Megürült női ösztöndíj.** *A Horgosi-Károly* alapítványnál egy csongrádmezei árva nőnövendék javára eső ösztöndíj el-

nyerésére az alispáni hivatal pályázatot hirdet, mely lapunk mai számának hirdetési rovatában olvasható. A pályázatok a f. évi október hó 5 ig nyújtandók be vármegyénk alispáni hivatalánál.

— **Halóház.** A reform. központi iskola épületén gyászlobogó leng, hirdetvén, hogy az egyháznak gyásza van. *Józai* András gazdaember, a ref. egyház egyik érd. presbiteré és volt városi képviselő huny el a f. hó 12-én este és vele sirba dőlt a régi szentesi gazdaemberek egyik tipikus, rokonszenves alakja. Temetésé ma lesz a halottas házból. Nyugodjék békében.

— **Betöltött jöszághajtás.** Csanádvármegye alispánja a f. hó 16 ára eső makói állatvásárra a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések felhajtását betöltötte.

— **Posta- és távirat-tanfolyam.** Fölkérünk a következők közlésére: A m. évi október hó 17 én 50,693. sz. a. kibocsátott rendeletben értelmében a m. kir. posta- és táviratnál a kezelési szolgálatra alsóbb fokozatban 500 ftról 700 ftrig emelkedő évi fizetéssel és a szabályszerű lakpénzzel a XII. díjosztályban alkalmazandó posta- és táviratsegédizsákok kiképzésére Budapesten és Zág-ráiban, esetleg, kelető számú jelentkezők esetén, a többi posta- és táviratigazgatóság székhelyén (Kassa, Nagyszombat, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sopron, Temesvár) f. évi október hó 1 től kezdve hat óra terjedő tanfolyamot nyitok.

E tanfolyamra haligatókul fölvételnek: 1. Első sorban az 1873. évi II t.c. 5. § a értelmében kisebb hivatalnokai alkalmazására igazolvánnyal bíró kiszolgált katonái altisztek;

2. postamesteri, vagy kiadói minőségben kifogástalanul szolgált oly férfiak, kik a gimnázium, reáliskola, illetve a polgári iskola negyedik osztályát vagy más iskolák meglelő osztályát, katonakánál, kik a kezelő altiszti iskolát végezték;

3. végre a minősültséggel bíró más férfi jelentkezők.

A fölvételre még megkívánatik annak igazolása, hogy az illetők legalább 18 ik életévüket betöltötték; magyar állampolgárok; a magyar, illetve a horvát nyelvvel szón és írásban tökéletesen bírják; tédhetlen előéletűek, posta- és táviratigazgatásra testileg alkalmasak, mely körülmény közhatalosi orvos bizonyítványával igazolando.

A tanfolyam haligatói, a kisebb hivatalnokai állásra igazolvánnyal bíró katonái altisztek kivételével, beiratási és tandíjban husz (20) ftrtot kötelesek fizetni.

Fölkívom ehhez képest mindazokat, kik e tanfolyamok valamelyikébe belépni óhánának, hogy sajátkezőleg, magyar, illetve horvát nyelven irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kellő felszerelt kérelmüket f. évi szeptember hó 15-ig és pedig a már alkalmazásban állók rendes előjárásuk útján, a szolgálatban nem állók az illető főispán vagy polgármester közvetítésével, azaz posta- és táviratigazgatóságához, hol a tanfolyamot hallgatni kívánják, nyújtsák be, kijelentvén folyamotvanyukban az is, hogy amennyiben kellő számú jelentkező hiányában esakis Budapesten és Zág-ráiban tartatnék tanfolyam, e tanfolyam valamelyikébe leendő fölvételüket is kívánják e? Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

— **Hősök emléke.** Az 1848 iki szabadságharc alatt a szeged-szöregri csatában elhunyt honvédek emlékéit elevenítette fel legközelebb a szegedi honvédegyesület és elhatározta, hogy a mindedig jeltelen sirban nyugvó hősöknek emléket emel. A szoborbizottság nyomban meg is alakult s bár az iránt még ez ideig nem történt megállapodás, hogy a hősök emlékezetének szobra Szegeden vagy a csata és jeltelen sírok helyén, a szeged-szöregri országot mentén állítsassék e fel: a bizottság már szétküldte a gyűjtőleveket, hogy egyeseket és hatóságokat az emelendő honvédszoborra való adakozásra felhívja s ily gyűjtő iv szerkesztőségünkhöz is küldetett.

A szoborbizottság lelkes felhívását lapunk legközelebbi számában adjuk.

— **Megszűnt hajóközlekedés.** A Dunagőzhajózási társulat az alacsony vízállás következtében kénytelen volt a Szeged és Szolnok közötti hajóközlekedést a mai nap tól fogva további intézkedésig beszüntetni. Az idevonatkozó értesítést lapunk mai számának hirdetési rovatában hozzuk.

— **Lévay Ferenc arcképe.** A Glatz György szerkesztése és kiadásában megjelenő tanügyi havi közlöny, a „Magyar Paedagógiai Szemle“ 14-ik kötete jelent meg. E számnak különös érdeket köleszönd az, hogy vármegyénk volt tanfelügyelője: Lévay Ferenc miniszteri osztálytanácsos jói sikerű arcképét és élettrajzát hozza Vass Mátyás szegedi tanító tollából. Bevezetést a szerkesztő irt hozzá, melyben meleg hangon, teljes elismeréssel szól Lévay Ferencnek a tanügy terén szerzett élválhatlan érdemeiről.

— **Hölgyek díj-boz** járultak: Krecsmári Róza, Koltvics Juocika, Tóth Vilma, Gerecz Julianna, Szrenkányi Lina, Dömsödi Teréz, Bodor Karolin, Jelenfi Mari, Kálmán Terka Julesi, Kövér Eszti, N. N., Sárdi Mihályné, Özv. Kis Mihályné 1—1 forint; Hunyadi Eszter 20, Gerecz Eszter 30, Krecsmári Teréz 50, N. N. Eszti 20, Varga Jusztina 40, Varga Mária 40, Varga Eszter 50, Varga Julianna 50, N. N. 20, Plesznik Berta 50, László Julianna 40, Batik Teréz 30, Batik Mária 30, Váróczy Krisztina 40, Keviczky Etel 50, Balogh Julesi 50, N. N. 60, Koldinszky Ilonka 40, Kutas Marika 50, Berocli Erszike 20, Sárdi Vilma 50, Kolpaszky Hermin 50, N. N. 50, Vass Lajosné 50, Sulez Lajosné 50, Kollman Antalné 50, S. J. né 30, Szabó Andrásné 60, Bara Sándorné 50, Tóth Gyuláné 50, N. N. 10, Budai Bálintné 20, Soós Ferencné 20, Szabó Zsigmondné 20, Biki Nagy Józsefné 20, N. N. 20, Csuppai Mártonné 10, Halász Imréné 10, Gyulai Sándorné 20, Baranyai Sándorné 20, Végh Mihályné 20, Nagy Áron 50, Fekete Teréz 30, K. Horváth Eszter 50, Beládi Eszter 20, Starebin Ion 20, Ugrai Erzsi 10, Halász Eszter 50, Dunaháti Jusztina 10, Borsos Mária 30, Czibus Mária 50, K. Horváth Zsuzsanna 20, Török Mária 20, Hedrich Erzi 30, Borbély Mariska 30, Musa Eszter 20, Bara Mariska 20, Kulcsár Eszter, 20, Musa Jusztin 20, Musa Eszter 20, N. N. 30, Kolpaszky Julianna 50, N. N. 50, N. N. 05, N. N. 20, Bajcer Lajosné 2 darab ezüst huszas, N. N. iparos 1 ftrtal. Összeg 35 ftr 15 kr és 2 drb ezüst huszas. — A gyűjtés körül Krecsmári Róza, Koltvics Juocikán kívül Sárdi Vilma, Kolpaszky Julesi, K. Horváth Eszter fejtettek ki buzgóságot. Eljének!

— **Adakozás.** A szerkesztőségünknek kitett íven, a nagy károlyi Kölcsey-szobor javára eddig adakoztak: „Szentes és Vidéke“ szerkesztősége 2 ftr; *Kanász Nagy* Antal ftrfiszabó 1 ftr. Összesen 3 ftr.

Rohseidene Bastkleider fl. 10 50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 6

— **Figyelemztetes.** A munkakiállításra bejelentett ipartárgyak tudvaleölve e hó 15. 16. 17. napján délelött 8—11 óráig, délután 2—6 óráig szállítandó be a kurdantúri volt gimnázium épületbe, hol azokat a rendező bizottság átveszi. Hogy a rendező bizottság munkája későbben érkező tárgyak által ok nélkül ne nehezítessék és zavartassák, az érdeklét iparosgegedeket a tent kitett napok betartására kéri a rendező bizottság.

Irodalom.

A „**Vasárnapi Ujság**“, augusztus hó 10-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Kölcsey Ferencz (arcképpel) Dr. Váczy Jánostól. — Csalódlások. Költemény Göde Károlytól. — Csak tréfa volt. Elbeszélés, irta Kövér Ilma. — A budapesti református főgymnázium új épülete. (Képpel.) Somogyi Rudolftól. — A francia vidéki élet. Bertha

Sándortól. — A halál napja. Jurjevicskaja Katalin hercegnő emlékirataiból. — A sakkzó falu. — Buenos Ayeres. (5 képpel.) — Celman, az argentinai köztársaság elnöke. (Arcképpel.) — Mosó-intézet Ciendad-Vija városban, Guatemalában. (Képpel.) — Gyürky Antal. (Arcképpel.) — Kölcseynek egy kiadatlan levele. Kölcsey emlékezete. Költemény Bartók Lajostól — Divat-zemle. (3 képpel.) — Irodalom és művészet. — Egyletek és köztintezetek. — Mi újság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Képtalány. — Szakkjatek — Hetinapár.

A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negyedévre 2 ftr, a „**Politikai újdonságok**“ kal együtt 3 ftr. — Ugyancsak a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „**Képes Népiap**“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 ftr.

Színház.

Szegény szomszédjaink! Mig mániuk a bőség szarujából jontja áldásait az égi *Halmay* direktorra, addig a vásárhelyi szmi tudósítások mindig ürességtől kongó fabodéri panaszoknak, melyben *Makó* direktor elsőrendű társulata *Halmetti* tételődéssel játsza „*Nap és Hold*“ at „*Nani*“ t. *Vadorók*“ at, „*Suhanc*“ ot, „*Örök törvény*“ t. „*Rip van Vinkle*“ t és „*Három feleség*“ et egyaránt.

Hiába a legodánabb buzgalom, a kö-zünség hideg marad! mert primo: neki nincs „*üdvöské*“ je aki olyan sikkes subancbéli Józsi gyerek lenne; sekundo még ha volna is, nincs műpártoló közönsége, amely lelkesedéssel tudna a művészetért. Tertium no datur.

Hanem azért ez a kettő éppen ezé, hogy deficiitje legyen s kaján szemmel neze *Halmay* direktort, aki elkapta előle a koncot. A szerencse azonban forogandó s bizik a kitarásban s a sajtó támogatásában, meghallgatva s követve annak jóakaró intelmeit.

A mi direktorunk pedig azt mondja, hogy nincs szüksége a sajtóra s mellőzve annak észrevételeit csak kisérti tovább következetesen a közönség jó izéletét, a szereplők összecserélésével, fölléptetve a naivát intrikában s a tenorisát a sajtók ismételt figyelemztetése cédra hós szerelmes szerepben, mert megakárya győzni a közönséget társulatának eskoldaláságról. Nohát édes direktor úr most már elérte célját, mert meggyőződöttett bennünket, meg csak, Morvayt a drámai hőst, nem hallottuk „*Faust*“ ot énekelni. Ezt azonban elengedjük, mert operettére van eléggé jól képzett személyete s nem kell kölcsönkerni a drámatól, hanem arra kérjük, hogy a dekorációkra fordítson egy kissé több gondot. Ezt csak úgy, nota bene mondjuk, mert biz azok a leftyeg-cafatok nem épen dekorumai a szalont ábrázoló színpapnak.

Ami az egyes szereplőket illeti, azokat nem hibáztatjuk annyira e visszasszögokert, mert többé-kevésbé már beigazoltak, hogy mindenik megállja — *de csak a maga helyét.*

Igy s z o m b a t o n eléggé sikerült bemutatása volt *Ferenyinek* A cigánybáró“ címzerepe s elismeréssel adozott a közönség is megismételtetve vele belepőjét, melybe másodsor szerencsésen beleigerezett. Elte-kiutve azonban ettől, megiehetősen éneklés jászottól is. Elragadó volt *Halmayné* (Szaffi) a cigánydal éneklése alkalmasul. Igen jól alakította *Margó* Zelma (Czipra) a vén cigányasszonyt. Nemkevébbé jól és kedvesen jászott *É. Kovács* (Arzena), ki nagyban előmozdította a darab sikerét. *Szilky* és *Szilgyi* szintén nagyon jól jászottak s az előbbi szelemes koupleival kifoghatatlan tapsokra ragadta a közönséget. Igen csinos cigányéanok voltak *Csiky* Anna, *Lelék* Etel és *Föllényi* Rózsa, kiknek igazi cigányvolttak csak a kormon keresztül verődő arcuk pirja tagadta meg.

V a s á r n a p „*Az ezres bankó*“, kevéssé sikerült előadást mutattak fel, téh ház előtt, melyet csak *Halmayné* (Heggedés Kata) nem annyira kedves, bár a népszim-művekben már annyira megszokott együnte-tű játékaival, mint inkább a kifutó régi jó magyar dalokkal s *Szilky* (Kelemen Mi-

hály) alakításával mentették meg a siker telenségét. Jól játszott K. *Bresnay A.*, bár kis szerepében nem használhatta fel azt az eszközt, mi neki kezében van és a melyre egy darabot a közönség jó véleményének megmenteni lehet, a tehetségét, a játékát.

Annál jobb volt a hétről népelőadás „*Liliumfi*”, melynek első felvonásában *Szilágy* (Szellemlé) páratlan alakításával valósággal elragadta a közönséget s a néma jelenetben, midőn a szerepét tanuló ripacs-színészt mutatta be, annyira lebilincselte a maga részére a közönség figyelmét, hogy a két szobrára osztott színpad azon része felé irányult minden szem, ahol ő gesztikulált, teljesen mellőzve a másik felét, ahol nem kevésbé érdekes jelenés folyt le *Szilágy* professzor (*Nagy Gyula*) és gyámleánya *Mariska* (*Margó Zelma*) között. Jól tanulmányozott szerepében, ügyes játékával sikerült igen előnyösen kiemelnie a darab legkisebb kómiáit. Úgyesen alakította *Nagy Gyula* is az elemedett professzor urat, ki folyton azzal a rozsz unokácscsával bajlódik, kinek feleségről is gondoskodik, bár eme gondoskodásért félreírta anyai kelemenlenséget kell elszenvendnie. Kicsiny, de jó szerepében remekelt *E. Kovács I.* (Erzsi), ki ez este elragadó kedvességgel játszott. Különösen lekötötte a nézők figyelmét, a bolondnak hitt kisasszonnyal folytatott társalgás alkalmával bemutatott jelenetében, midőn a vélt örüllet magára hagyott remegő leánykát, aki a bolondnak hitt kisasszonnyal legkisebb mozdulatán ijedten szökött tova, úgyesen alakította. Kedves jelenség volt *Margó Z.* (Mariska). Jól játszotta *Veszelényi* (Kányai) a fikikus fogadóst, kit nagy-ravagysága ejt a saját maga által más részére készített törbe. Ez este *Szilágyi* is (*Liliumfi*) önmagát igyekezett fölülmutatni, a miért is a közönség közül nem egy elismerő *bravo* nyilatkozat röpült a világot jelentő deszkák felé. És csakugyan nem is volt játékában a legkisebb természetelenség, túlzás. Nem ment a szélsőségeikig s így is hatott, sőt nemesak, hanem gyönyörködtetett is.

K e d d e n *Morvay* Antal jutalomjátékaként „*A vasgyáros*” adatot nagyon is gyer publikum előtt, ami közönségünknek a jutalmazott iránti nem valami nagy rokonszenvéről tanúskodott. Szándékosan nem bocsátokunk a darab részletes bírálatába, a szereplők iránti kíméletből, mert hisz ök nem okai annak, ha az abszolút hatalom parancsuzavának engedelmeskedni kénytelenek s *Morvay* (Derblay), *Bresnay* Annát (Claire) kivéve kénytelenek belekontárkodni valami sem természetükkel, sem szerepükkel nem egyező szerepbe, kiemelve még *Szilágyit* (Prefoni) kinek tehetsége részére teretűm nemcsak a komikum, hanem a bonvivant szerepekben is leledzik, hanem hivatkozunk egyenesen a legalkusabb közönség bírálatára, mely *Ferényinek* csak hanghordozásából, *Egrinének* intrikái szerepéből is, eltekintve a többi, apróbb nagyobb gyengégekétől, a lehető legrosszabbul eljátszott darabnak itéli.

Tegnap s z e r d a n „*Rip van Winkle*” került színre, melyről reméljük kedvezőbb tudósítást hozhatunk, mint a hét első felének repertoírjáról.

A híró előtt.

Az ököljög bajnokának a napokban szolgáltatott hozzája méltó igazságot járásbírósnak büntényítő osztálya és ezen igazságszolgáltatás, amely megnyugvással tölthet el minden jobb érzesű embert, azíránt, hogy nálunk még megtalálja mindenkor jogvédelmet az ártatlanul és orvul megtámadott, addig másrészt azt hisszük e jogszolgáltatás üdvös hatással lesz közéletünk eldurvulása ellen és bizonyára gondolkozóba ejti a durva erőszak bajnokait, hogy jövőben sem követhetnek el hasonló merényleteket a tisztesség ellen. De azt hisszük, okulni fognak e példán azok is, akik annak

idején nem állottak a most elítélnék még hirlapilag is mintegy pártjukat fogni sőt diushymuszokat zengedeztek kárörvendő hangon az eldurvult és kétes értékű hősöknek.

A f. hó 9 én folyt le a bűnügyi tárgyalás *Neumann Gábor* ellen, ki ellen lapunk munkatársa *Lóczy I. József* emelt vádat orvátmadás címén. A tárgyalást *Gaál Sándor* kir. jbró vezetete. jegyzője *Katkics Gyula* jbrósági jegyző volt. A felek személyesen jelentek meg, amidőn a vádlevél vádlott előtt felolvastatván, annak minden pontját a támadáson kívül tagadásba vette. A vád valódiságát azonban beigazolták részben a tanúk vallomásaikkal, részben pedig a tárgyalás folyamán a vádlott ellenlétes állításából, lett az beismeréséből kiderítve. A tárgyalás befejezésével *Gaál kir. jbró* ő felsége a király nevében kihirdetve az ítéletet, mely *Neumann Gábort* 20 frt pénzbírságban, esetleg 4 napi börtönbene marasztalta el, felvilágosította vádlottat eljárásának abszurditásáról és brutalitásáról, melylyel egy gyanútlan sétáló, mitsem sejtő egyén után lopódzva, azt megtámadta. Végül vádlott azon panaszára, hogy vádló őt becsületében rágalmazta, mert foglalkozásánélkülnek mondogta, megmagyarázta, bezonnyitotta neki, hogy csakugyan foglalkozásánélküli s figyelmeztette, hogy, habár az ítélete elem felebbezással élni jogában áll, de azt nem ajánlja. A vádlott mindennek dacára felebbezést jelentett be, hogy ha már nem is lehet kikerülni a bűnhődést, azt egyelőre magáról elhárítsa s annak bekövetkeztét még büntetésre súlyosbítás árán is lehetőleg minél tovább halassza.

A második tárgyalás tárgyat képezte *Poltzer Józsefnek* súlyos testi sértés miatti följelentése *Pollák Rozália* elleni bűnügyben, mely tárgyalás a f. hó 13 án folyt le szintén *Gaál Sándor* kir. jbró előtt.

Ez már egy kissé fogósabb ügy volt. A tanúk nem igazoltak semmit, s nem hallottak semmit, miután úgy volt kikalkulálva, hogy az egészet ne is lássa, se ne hallja senki. Másrésztől azonban nagyon meg volt könnyítve az ítékezés, mert tanú hiányában a vád visszavonott, s a felek minden további alól felmentve, eltávoztak.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Mátéffy Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfalvi Lajos.**

Első cs. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság.

Hirdetmény.

A Szeged és Szolnok közötti vegyes szolgálatú hajójaratok az alacsony vízállás miatt beszüntetett.

Szentes, 1890 évi augusztus hó 13 án.

Az ügynökség.

Kereset

Egy bankintézet keres mindennemű egyéneket, törvényileg engedélyezett soronyok részlettelés mellett eladására. Igen előnyös jutalék feltételek.

Ajánlatok B. J. jegy alatt **GOLDBERGER** A. V. hirdetési irodájához. Budapest, Váci utca 9. sz. — Intézendők. 6-1

5636 sz. alisp. 1890.

Csongrádvármegye alispánjától.

H i r d e t m é n y.

Csongrádvármegye alispáni hivatala részéről ezennel közhírrététel útján hivatalnak fel mindazon vámjogtulajdonosok, akik Csongrádvármegye területén vám-szedési jogot — kivéve a köveztet vám-szedési jogot, — az 1890. évi I. t. cikk életbe lépte előtt tényleg gyakoroltak s azon jogot továbbra is gyakorolni akarják, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított két esztendő eltelte alatt vámjogjaikat igazolják, az 1890. évi I. t. cikk 92. §-a alapján felszerelendő kérvényeiket a törvényes követ kezmenyek terhe alatt Csongrádvármegye alispáni hivatalánál benyújtani el ne mulasszák.

Szentesen, 1890. augusztus hó 6. 3—2
Stammer Sándor,
alispán.

4856/1890.

Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A Csongrádvármegye törvényhatósága kezelése alatt levő „*Horgosi Kárász* alapítvány”-nál árva nőnövendékek számára megnyitott egy ösztöndíjas helyre ezennel pályázat nyitattik.

Az alapítványi okirat szerint a 33.333 frt 33 $\frac{1}{2}$ krt tevő alapítványi tőke után az időnkénti kamatláb szerint befolyó kamatok négy egyenlő részre felosztva adományoztatnak Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése által legérdemesebbnek ítélt két árva fiú és két árva leány növendékeknek.

Pályázók igazolni tartoznak:

1. hogy magyar nemzetbeli csongrádvármegyei illetőségűek;
2. hogy elemi tanulmányaikat befejezték, és az elemi iskolán felül álló valamely nyilvános hazai tanintézetnek vagy nevelő intézetnek növendékei;
3. hogy mint jeles tehetségű tanulók kellő erkölcsi viselkedés és szorgalmat tanúsítottak;

4. elemi tanulmányaikat végzett folyamodók által a községi tanító vagy tanítói testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék, az elemi iskolán felülálló tanintézetek növendékei által pedig az illető tanintézet igazgatósága részéről beállítandó bizonyítvány csatolandó, annak igazolásául, hogy folyamodó az ösztöndíj elnyerésére érdemes.

Megjegyeztetik, hogy a néhai *Horgosi Kárász Istvántól* és *Fáy Kunigundától* negyedizig leszármazó utódok bár nem volnának is árvak, a mennyiben segélyre szorúlnak, az ösztöndíj elnyerésében a mások felett elsőbbséggel bírnak; megkivánatják azonban ezeknél is a jövelet és a tanulmányokban legalább kielégítő előmenetel.

Egyébiránt a bővebb tájékozást nyújtó alapítványi okirat alólirt alispáni hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A fentiek értelmében szerkesztendő és hitelt érdemlő okmányokkal felszerelendő pályázati kérvények 1890. évi október 5-ig alólirt alispáni hivatalnál nyújthatók be.

Kelt Szentesen, 1890. évi auguszt. 6.
3—1 **Stammer Sándor,**
alispán.